

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณสมบัติของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รุ่นปีการศึกษา 2533-2537” ประกอบด้วยวิธีการศึกษาดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้คือ ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รุ่นปีการศึกษา 2533-2537 รวมทั้งสิ้น 112 ราย ในระดับที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับบัณฑิตมากที่สุดจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด รวม 112 หน่วยงาน โดยเลือกศึกษาหน่วยงานละ 1 ราย ทุกหน่วยงานที่บัณฑิตปฏิบัติงาน รวมทั้งสิ้น 112 ราย ซึ่งแยกตามประเภทของหน่วยงานได้ดังนี้

ประเภทหน่วยงาน	จำนวนผู้บังคับบัญชาระดับชาติ (ราย)
1. หน่วยงานราชการ	
1.1 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	
ในเขตกรุงเทพมหานคร	12
ต่างจังหวัด	48
1.2 กระทรวงมหาดไทย	
ในเขตกรุงเทพมหานคร	12
ต่างจังหวัด	22
1.3 กระทรวงสาธารณสุข	
ในเขตกรุงเทพมหานคร	2
ต่างจังหวัด	4
1.4 กระทรวงกลาโหม	
ในเขตกรุงเทพมหานคร	1

ประเภทหน่วยงาน	จำนวนผู้บังคับบัญชาบัณฑิต (ราย)
1.5 ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร	2
2. หน่วยงานเอกชน	
2.1 องค์กรพัฒนาเอกชน	7
2.2 สถาบันการศึกษาอุดมศึกษา	2
รวม	112

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป 112 ชุด ได้รับการตอบกลับมา 83 ชุด หรือร้อยละ 74.10

ดังรายละเอียด คือ

1. หน่วยงานราชการ มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 78 ราย คือ

1.1 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

- กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามที่ส่งไป 12 ราย ตอบกลับคืนมา 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.6
- ต่างจังหวัด แบบสอบถามที่ส่งไป 48 ราย ตอบกลับคืนมา 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.7

1.2 กระทรวงมหาดไทย

- กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามที่ส่งไป 11 ราย ตอบกลับคืนมา 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 100
- ต่างจังหวัด แบบสอบถามที่ส่งไป 22 ราย ตอบกลับคืนมา 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.8

1.3 กระทรวงสาธารณสุข

- กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามที่ส่งไป 2 ราย ตอบกลับคืนมา 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 50
- ต่างจังหวัด แบบสอบถามที่ส่งไป 4 ราย ตอบกลับคืนมา 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 50

1.4 กระทรวงกลาโหม แบบสอบถามที่ส่งไป 1 ราย ตอบกลับคืนมา 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

1.5 ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามที่ส่งไป 2 ราย ตอบกลับคืนมา 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 50

2. หน่วยงานเอกชน มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 5 ราย

2.1 องค์กรพัฒนาเอกชน แบบสอบถามที่ส่งไป 7 ราย ตอบกลับคืนมา 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.8

2.2 สถาบันการศึกษา แบบสอบถามที่ส่งไป 2 ราย ตอบกลับคืนมา 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม Questionnaire ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชาบัณฑิตและสถานภาพของบัณฑิตในหน่วยงานลักษณะของการตั้งคำถามในตอนที่ 1 นี้เป็นทั้งปลายปิดและปลายเปิดจำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วย

1.1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บังคับบัญชาบัณฑิต ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประเภทของหน่วยงาน

1.2 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของบัณฑิตในหน่วยงาน ได้แก่ จำนวนบัณฑิตในหน่วยงาน ตำแหน่งหรือหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับจากหน่วยงาน เหตุผลในการรับบัณฑิตเข้าปฏิบัติงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วย

2.1 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานของบัณฑิต มีจำนวน 23 ข้อ ได้แก่

- ความสามารถในการเรียนรู้ธรรมชาติและการทำงานของหน่วยงาน
- ความรู้และความสามารถในการเข้าใจธรรมชาติและบุคลิกภาพของมนุษย์
- ความรู้และความสามารถในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของผู้รับบริการ
- ความรู้ในการวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหา
- ความสามารถในการโยกความสัมพันธ์ทางปัญหาเศรษฐกิจ-สังคม เข้ากับระบบการให้บริการ
- ความสามารถในการใช้ระบบเกื้อหนุนค้ำจุนทางสังคมมาใช้ในการแก้ไขปัญหา

- ความสามารถในการทำงานร่วมวิชาชีพอื่นหรือหน่วยงานอื่นๆ
- ความสามารถในการประสานงาน
- ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะ การควบคุมกลุ่ม
- ความสามารถในการบริหารจัดการ
- ความรู้ในการวางแผนงานการนำเสนอโครงการ/กิจกรรม
- ความสามารถในการให้ประชาชน/ชุมชน/ผู้มารับบริการ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- ความสามารถในการนำหลักและวิธีการทางสังคมสงเคราะห์ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน
- ความสามารถในการรวบรวม วิเคราะห์ และนำผลมาใช้ในการแก้ไขปัญหา
- ความรับผิดชอบในการดำเนินงาน
- ความรู้ความสามารถในการจัดฝึกอบรมความรู้ทางวิชาชีพแก่บุคคลที่สนใจ
- ความรู้ทางด้านการจัดการทรัพยากร
- ความรู้ความสามารถในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานสังคมสงเคราะห์
- การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้รับบริการ
- ความสามารถในการเป็นผู้นำ
- ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ

คำถามทั้ง 23 ข้อ ใช้เกณฑ์การวัด 5 ระดับ คือ เหมาะสมมาก เหมาะสมค่อนข้างมาก
เหมาะสมค่อนข้างน้อย เหมาะสมน้อย และไม่เหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาการตอบคำถามดังนี้

คำตอบ	เหมาะสมมาก	ให้ 5 คะแนน
คำตอบ	เหมาะสมค่อนข้างมาก	ให้ 4 คะแนน
คำตอบ	เหมาะสมค่อนข้างน้อย	ให้ 3 คะแนน
คำตอบ	เหมาะสมน้อย	ให้ 2 คะแนน
คำตอบ	ไม่เหมาะสม	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์จำแนกและกำหนดไว้ดังนี้

เกณฑ์จำแนกและกำหนดไว้ดังนี้

ระดับความเหมาะสม	คะแนนภาพรวม	คะแนนรายข้อ
1. เหมาะสมน้อย	ระหว่างคะแนน 46-63.4 คะแนน	1.0-2.0
2. เหมาะสมค่อนข้างน้อย	ระหว่างคะแนน 63.5-80.6 คะแนน	2.1-3.0
3. เหมาะสมค่อนข้างมาก	ระหว่างคะแนน 80.7-97.8 คะแนน	3.1-4.0
4. เหมาะสมมาก	ระหว่างคะแนน 97.9-115 คะแนน	4.1-5.0

2.2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อทัศนคติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของบัณฑิตมีจำนวน 13 ข้อ ได้แก่

- การปรับตัวเข้ากับหน่วยงาน
- การปรับตัวเข้ากับผู้รับบริการ ผู้ที่มาติดต่อขอรับบริการของหน่วยงาน
- การมีมนุษยสัมพันธ์
- ความตั้งใจและความสนใจในการปฏิบัติงาน
- การมีทัศนคติที่คิดต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ด้วย
- การเชื่อมั่นในตนเอง/กล้าเผชิญปัญหาข้อขัดข้อง
- ความเข้าใจและยอมรับปัญหาผู้รับบริการ
- การยึดถือปฏิบัติตาม กฎระเบียบและนโยบายของหน่วยงาน
- ความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง
- การมีส่วนร่วมในการประชุมสัมมนา
- การตรงต่อเวลา
- การเสียสละ/อดทน
- ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ความเข้าใจมนุษยและสังคม
- ความตระหนักในความเป็นนักวิชาชีพของตน

คำถามทั้ง 13 ข้อ ในเกณฑ์การวัด 5 ระดับ คือ เหมาะสมมาก เหมาะสมค่อนข้างมาก เหมาะสมค่อนข้างน้อย เหมาะสมน้อย และไม่เหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน พิจารณาการตอบคำถามดังนี้

คำตอบ	เหมาะสมมาก	ให้ 5 คะแนน
คำตอบ	เหมาะสมค่อนข้างมาก	ให้ 4 คะแนน
คำตอบ	เหมาะสมค่อนข้างน้อย	ให้ 3 คะแนน

เกณฑ์จำแนกและกำหนดไว้ดังนี้

ระดับความเหมาะสม	คะแนนภาพรวม	คะแนนรายข้อ
1. เหมาะสมน้อย	ระหว่างคะแนน 26-35.9 คะแนน	1.0-2.0
2. เหมาะสมค่อนข้างน้อย	ระหว่างคะแนน 36-45.6 คะแนน	2.1-3.0
3. เหมาะสมค่อนข้างมาก	ระหว่างคะแนน 45.7-55.3 คะแนน	3.1-4.0
4. เหมาะสมมาก	ระหว่างคะแนน 55.4-65 คะแนน	4.1-5.0

ตอนที่ 3 การสนับสนุนของหน่วยงาน

ประกอบด้วยคำถามซึ่งเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนและพัฒนาบัณฑิต จำนวนของซึ่ง
เป็นคำถามแบบปลายเปิด ดังนี้

- 3.1 การส่งเสริมและพัฒนาบัณฑิตของหน่วยงาน ได้แก่ การศึกษาต่อใน/ต่างประเทศ การฝึกอบรม/ดูงาน ใน/ต่างประเทศ การร่วมประชุมสัมมนาใน/ต่างประเทศ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การรับนักศึกษาฝึกภาคปฏิบัติในหน่วยงาน การเป็นวิทยากรพิเศษ และการสนับสนุนเพื่อการศึกษาวิจัย
- 3.2 ความก้าวหน้าของตำแหน่งในหน่วยงาน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของหน่วยงานต่อการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโทและ
และ สวัสดิการสังคม ประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิดจำนวน 3 ข้อ ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

- 4.1 ความคิดเห็นต่อการเตรียมความพร้อมของบัณฑิต ได้แก่ วิชาที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และเนื้อหาที่ควรที่จะเสริม/สอดคล้องเข้ากับความรู้ ทักษะและทัศนคติมีผลดีต่อการปฏิบัติงานอย่างสมบูรณ์ในภาวะปัจจุบัน
- 4.2 ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม เพื่อประโยชน์ต่อหน่วยงานและการพัฒนาสังคม

3. การรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อหน่วยงานจากการติดต่อผ่านบัณฑิตทั้งหมดจำนวน 110 องค์กร
2. ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่บัณฑิตปฏิบัติงานเพื่อขออนุญาตส่งบุคลากรศึกษาวิจัยและขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

3. ผลการรวบรวมข้อมูล สามารถรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งสิ้น 83 ชุด จากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 112 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 74.1

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติครั้งนี้ ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อสรุปข้อมูล คุณลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา สถานภาพของบัณฑิตในหน่วยงานทัศนคติของผู้บังคับบัญชาต่อคุณสมบัติของบัณฑิต การสนับสนุนของหน่วยงานและข้อเสนอแนะของหน่วยงานต่อคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

